

comentaris literaris

per Josep Palomero i José Miguel Segura

CARLES SALVADOR

d'Emili Casanova i

Josep Daniel Climent (eds.)

Editorial: **Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL)**

València, 2016 | Pàgines 823

Amb motiu del 60é aniversari de la seua desaparició (1955), l'AVL va proclamar Carles Salvador com a Escriptor de l'Any 2015. Tal distinció es va celebrar, entre altres activitats, amb una exposició en La Nau (UV), més una rèplica itinerant reduïda i diverses publicacions, entre les quals esta miscel·lània que arreplega 32 articles dedicats a estudiar diversos aspectes de l'obra del mestre de Benassal. A més de la presentació dels editors, les col·laboracions s'han distribuït en sis blocs. El llibre s'acompanya amb un cedé en què s'han editat els dos últims apartats —altres estudis i bibliografia—, que no s'han imprès.

El conjunt fa goig, perquè la visió que proporciona de Carles Salvador és polidimensional i molt completa, sovint amb aportacions de primera mà, que mostren un personatge activíssim en relació al valencià: mestre, gramàtic, periodista, poeta, narrador, publicista, lingüista i dialectòleg, activista cultural, etc. Fou un treballador infatigable i enormement compromés amb les plataformes valencianistes de la nostra edat de plata, entre els anys vint i cinquanta del segle XX. **JP**

EL SILENCIO DE LA CIUDAD BLANCA

d'Eva García Sáenz de Urturi

Editorial: **Planeta**

Barcelona, 2016 | Pàgines 476

Novel·la policíaca

Encara que *El silencio de la ciudad blanca* és la novel·la amb la qual l'autora —una vitoriana establerta a Alacant, optòmetra de formació, que va iniciar el seu particular camí literari autoeditant-se— ha saltat a la fama i a

l'èxit de vendes —cinc edicions en gairebé mig anys després de veure la llum a l'abril d'aquest 2016—, Eva García Sáenz de Urturi ha publicat amb anterioritat altres tres novel·les, totes elles de tall històric —*La saga de los longevos*, *Los hijos de Adán y Pasaje a Tahití*— abans de canviar els seus registres narratius per entrar de ple en els del relat policíac amb un argument situat en la seua Vitòria natal i altres enclavaments de la província —Ochate, San Vicentejo, Laguardia...—, a cavall entre els anys setanta, els vuitanta i l'actualitat.

Amb un fort sabor local perceptible des de la seua mateixa arrencada i que l'autora coneix a la perfecció, el narrador —que cal assenyalar és un agent de policia— compta la complicada i alhora trepidant investigació que comença quan, en plenes festivitats de la Verge Blanca, es cometen una sèrie d'assassinats les víctimes dels quals —sempre en parella en una diabòlica successió cronològica

per edats de cinc en cinc anys— semblen haver mort en una espècie de foscos rituals —picades d'abella, flors del sol, les mans de cada un dels cadàvers a la galta de l'altre, etc.— el lògic terror de la població es veu augmentat pel fet que els assassinats succeïts en el present segueixen la mateixa pauta d'altres que van succeir vint anys enrere i l'autor està a punt de sortir de la presó després una llarga condemna.

Tot això explicat de manera àgil, alternant de manera contrapuntística episodis del passat amb altres presents, en una trama en la qual el personal —la recent mort de l'esposa i fills del detectiu protagonista i la incipient i problemàtica relació amb una de les seues superiors— es fonen amb la investigació —sobre la qual la pressió popular és cada vegada més gran— pròpiament dita i amb un ritme que progressa capítol a capítol fins a les trepidants pàgines finals —potser el més aconseguit de tota l'obra—.

Una novel·la molt entretinguda a la manera de la cèlebre *Trilogía del Baztán* de Dolores Redondo —guanyadora, per cert, de l'últim Premi Planeta—, encara que amb una caràcter molt més urbà i un discurs molt menys dispers, que permet petits gestos de complicitat autobiogràfica —el personatge anomenat Tiburcio és el més visible d'ells— escrita per una autora que domina per complet els secrets del que ara és el seu ofici. **JMSR**

EDUCAR EN TEMPS DE GUERRA

de dd.aa. (diversos autors)

Editorial: **Institució Alfons el Magnànim**

València, 2016

Pàgines 615

Estudis històrics

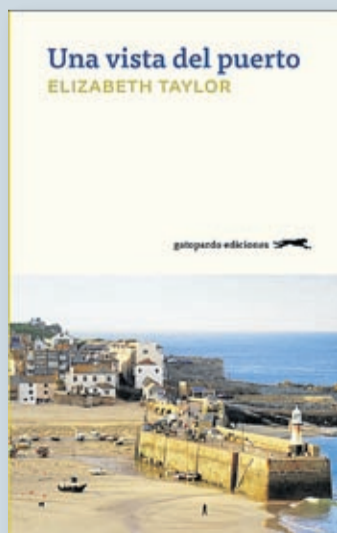
Ens resulten pròximes les informacions periodístiques i les imatges televisives dels bombardejos efectuats sobre la població civil —tànctica de guerra que el feixisme va posar en pràctica per prime-

ra vegada en el transcurs de la guerra civil—, en què veiem víctimes infantils, escoles assolades i devastació urbana, a Sarajevo, a Aleppo. Aquest llibre tracta d'això, ja que consta de 41 articles de diversos especialistes en la matèria, que s'han agrupat en quatre seccions: *Aules i experiències educatives en temps de guerra*; *La funció social de l'educació en temps de guerra*; *Propostes teòricopedagògiques i polítiques en temps de guerra* i *La història de l'educació investigada i ensenyada*.

El resultat és molt allisonador, per tal com hi ha aportacions que estudien experiències educatives molt concretes (a la Valldigna, a Morella, a Badalona...). En d'altres es comuniquen unes quantes vivències de colònies escolars per a xiquets evacuats, o bé analitzen la informació periodística i documental (Laya Films) o la propaganda. En uns altres s'expliquen habilitats educatives i pedagògiques en circumstàncies bèl·liques, o bé en l'exili i el confinament de les víctimes infantils. **JP**

destaquem...

Història coral d'un poble costaner anglès de posguerra

UNA VISTA DEL PUERTO

d'Elizabeth Taylor

Traducció: **Carmen Francí Prensa**Editorial: **Gatopardo**

Barcelona, 2016 | Pàgines 320

Narrativa estrangera

L'editorial **Gatopardo** ha rescatat una de les escriptores britàniques més importants de segle XX com va ser **Elizabeth Taylor** (1912-1975), qui juntament amb altres autores de la talla d'**Elizabeth Bowen**, **Rosamond Lehmann** o **Barbara Pym**, per citar només algunes, es van erigir com dignes hereves del referent literari femení britànic per antonomàsia: **Jane Austen** —encara que no hem d'oblidar que totes elles van ser escriptores de posguerra, la qual cosa se sent i queda perfectament reflectit en el dramatismes que acompanya la trama de les seues respectives històries—.

En el cas que ens ocupa, *Una vista del puerto* (*A View of the Harbour* en el seu títol original), de l'any 1947, Taylor presenta una novel·la coral en la qual el narrador omniscient explica la història d'un poble costaner castigat i bastant decadent després la II Guerra Mundial —recordem que el Regne Unit va tenir un paper transcendental en la resolució de la disputa, encara que patint nombrosos desperfectes materials i grans penúries per part de la població—. En el present relat, tots els personatges acaben relacionats d'una o altra manera entre si, tot i que, sens dubte, destaca el triangle amorós que es crea al voltant del personatge principal, Beth, una escriptora que està tan abstreta en el seu pro-

pi món de ficció que no és capaç de veure més enllà. Al costat d'ella apareix un mosaic ric en caràcters que potencien el desenvolupament de l'acció: una divorciada, un foraster, una mare castrant i tirana, filles matrimonieres a la recerca de marit desesperadament... Com ja va fer un altre referent anglosaxó com **Elizabeth Gaskell** en *Cranford* (1851), Taylor segueix l'estela de la tradicional novel·la costumista, equilibrada. L'escriptora embasta i dosifica el drama amb petits tocs d'humor entre irònics i sarcàstics, ja que tots els esdeveniments se situen en un petit poble on tothom es coneix i les xafarderies són el pa nostre de cada dia; si bé, paral·lelament, es teixeix un món interior aliè a la resta, limitat i desconegut per tots.

Elizabeth Taylor revela amb mestria la solitud i les inquietuds silenciades de cada un dels individus al mateix temps que plasma els problemes que sacsegen la petita comunitat en el seu dia a dia. Així, reflecteix temes que van de l'amistat a l'amor, la monotonia, la por i la família, a la hipocresia, la malaltia o la desesperació. Aquesta és una gran novel·la del segle XX que recomano a tots aquells apassionats de la literatura costumista. **≡**

Irene Gras